16/02/2022

Ζήνα Λυσάνδρου-Παναγίδη: Πού είναι η Λύση; Κοντά στο Πέρα Χωριό;

/ Γνώμες

Πού είναι η Λύση; Κοντά στο Πέρα Χωριό;

Της Ζήνας Λυσάνδρου-Παναγίδη, Δημάρχου Λευκονοίκου

Αυτή την ερώτηση την άκουσα από μια συμπαθέστατη και γλυκύτατη κοπελίτσα 23 χρόνων. Δεν φταίει το κορίτσι. Εμείς όλοι οι μεγάλοι φταίμε. Δεν είχε ακούσει για τη Λύση. Τη γενέτειρα του Αυξεντίου. Για μας αυτό είναι αδιανόητο. Αν σήμερα που ακόμη ζούμε όσοι γεννηθήκαμε και περάσαμε τα χρόνια της εφηβείας μας, τα πιο όμορφά μας χρόνια στον ευλογημένο τόπο μας, αν σήμερα οι νέοι μας δεν ξέρουν αυτά τα «καρτερικά ελληνικά ονόματα», πώς περιμένουμε σε λίγα χρόνια που θα έχουμε φύγει όλοι και όλες που έχουμε βιώματα και πάθος με τη γη μας, να θυμάται κανένας τους τόπους μας;

Τον τόπο μας να λυπηθούμε. Την άμοιρη γη μας που στενάζει κάτω από την μπότα του κατακτητή. Ο τόπος μας, η Κύπρος μας, όπως συνήθιζα να λέω στους μαθητές μου στο Λύκειο Λατσιών, δεν εκτείνεται από τα Λατσιά ως την Πάφο! Τι να σου κάνουν κι αυτά τα παιδιά, αφού αυτήν την Κύπρο ξέρουν! Κάθε φορά που

βρισκόμουν σε τάξη, σε όροφο κυρίως, που έβλεπε στον Πενταδάκτυλο, πάντα αναρωτιόμουν, ατενίζοντάς τον, αν βρέχει και πού βρέχει στη γη μας. Κι άμα έβρεχε στη Μεσαορία μας χαιρόμουν, σαν τότε που ερχόταν ο ποταμός μας, ο Κρυός, για να δροσίσει τη διψασμένη πεδιάδα μας.

Σε μας επαφίεται να κρατάμε ζωντανές τις μνήμες του τόπου μας. Έχουμε χρέος μέγιστο. Κριτές θα μας δικάσουν οι αγέννητοι οι νεκροί, που λέει κι ο ποιητής.

Καταρχάς, ευθύνη έχουν οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί. Όσοι γονείς κατάγονται από τα κατεχόμενα είναι αδιανόητο να μη μιλούν στα παιδιά τους και στα εγγόνια τους για τα χωριά και τις πόλεις τους. Μέσα στα σπίτια μας τα παιδιά μας μεγαλώνουν με τις ιστορίες, τα ήθη, τις παραδόσεις που φέραμε μαζί μας. Με τα χρώματα και τις μυρωδιές του τόπου μας.

Ευτυχώς, που τα πιο πολλά παιδιά τα μεγαλώνουν οι γιαγιάδες και οι παππούδες με τις μνήμες που έφεραν μαζί τους. Θαυμάζω την Αγγελική, νεαρή φιλόλογο, η οποία μεγάλωσε με τη γιαγιά και τον παππού της, την Αγγελική και τον Ανδρέα, τους γονείς του πατέρα της, και αγαπά τόσο το Λευκόνοικο που με συγκινεί κάθε φορά που μιλώ μαζί της. Νιώθω, όμως, και τόση περηφάνια! Για την αγάπη της για τους παππούδες της, για τον Αρχάγγελό μας που ο παππούς ήταν επίτροπος, για τις ιστορίες που τις έμαθαν, για τις γεύσεις που δοκίμασε, για τις αξίες που τις μεταλαμπάδευσαν.

Αναντίλεκτα, ευθύνη μέγιστη έχουν και οι εκπαιδευτικοί. Τόσα χρόνια με τον στόχο του «Δεν ξεχνώ», κυρίως στα Δημοτικά, έπρεπε να σκίζουν τα παιδιά μας στη γεωγραφία. Τελικά, όλα επαφίενται στον πατριωτισμό των Ελλήνων. Στο πάθος. Στο όραμα. Στο χρέος. Αν δεν πάλλεται η καρδιά του εκπαιδευτικού, πώς να μεταγγίσει το ρίγος της ψυχής του; Πώς να εμπνεύσει στα παιδιά που του/της εμπιστεύτηκε η πολιτεία να τα «μορφώσει», να τους δώσει δηλαδή αγωγή της ψυχής, να επιμεληθεί την ψυχή τους, πώς να εμπνεύσει την αγάπη για την κατεχόμενη, δύσμοιρη πατρίδα μας, αν ο ίδιος ή η ίδια δεν πονά, δεν αγαπά, δεν λαχταρά αυτούς τους τόπους, δεν τους ξέρει; Γιατί πρώτα πρέπει να μάθουμε τον τόπο μας και τον πολιτισμό του, για να τον αγαπήσουμε και να θέλουμε να τον γνωρίσουμε και στις νέες γενιές μας.

Αγαπώ πολύ και θαυμάζω κάποιους και κάποιες εκπαιδευτικούς που με καλούν στο σχολείο τους για να μιλήσω στα παιδιά τους για το Λευκόνοικό μου και τις άλλες κωμοπόλεις και τα χωριά μας. Φαίνεται στα μάτια τους αυτή η αγάπη και το πάθος και η έγνοια, έστω κι αν δεν είναι πρόσφυγες, δεν βίωσαν τον ξεριζωμό. Προετοιμάζουν τα παιδιά τους, μπαίνουν στην Ιστοσελίδα του Δήμου μας και ανακαλύπτουν πληροφορίες. Τα παιδιά παίρνουν σημειώσεις, από αυτή τη μικρή ηλικία, την ώρα που τους μιλώ. Επικρατεί μια ατμόσφαιρα ιεροτελεστίας. Μέθεξη! Μαγεία! Πώς θα ξεχάσουν αυτά τα παιδιά τούτο το βίωμα; Θα το πουν στους

γονείς και στους παππούδες τους στο μεσημεριανό ή βραδινό τραπέζι. Θα γραφτεί ανεξίτηλα στη μνήμη τους. Έτσι, τα χωριά και οι πόλεις μας θα εξακολουθήσουν να ζουν, όσο τα θυμόμαστε.

Αλίμονό μας αν ξεχάσουμε τα ονόματά τους! Τότε θα χαθεί πραγματικά η γη μας.